irannewspaper.ir

چهارشنبه ۲۷ آبان ۱۴۰۵ • سال سی‌و دوم • شماره ۹۱۷۸
• اذان ظهر ۱۱/۴۹ • اذان مغرب ۱۷/۱۵ • نیمه شب شرعی ۲۳/۰۶ • اذان صبح فردا ۵/۱۷ • طلوع آفتاب فردا ۶/۴۴

«ایران» را در صفحه‌های مجازی دنبال کنید

ایران

• صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
• مدیر مسئول: صادق حسین جابری انصاری
• سردبیر: هادی خسروشاهین

مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران
• رئیس هیأت مدیره: صادق حسین جابری انصاری
• مدیرعامل: علی متقیان
• تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ • نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
• نشانی: تهران، خیابان خرمشهر غربی، پلاک ۲۰۸ • کد پستی: ۱۵۳۳۷۴۴۵۱۱
• توزیع: نشر گستر امروز • چاپ: چاپخانه ایران و مؤسسه جام جم
• سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارای گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
• پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ • انتشارات مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۰۴۱۱۳

سخن روز

حضرت امیرالمؤمنین علی(ع):
برای تربیت کردن خود همین بس که از آنچه در دیگران نمی‌پسندی، دوری کنی.
نهج‌البلاغه، حکمت ۴۱۲

نقل قول

تئاتر مقاومت؛ روایت زیست امروز ایران

ایران امروز فصلی دشوار و سرنوشت‌ساز از تاریخ خود را سپری می‌کند؛ روزگاری که مقاومت، دیگر صرفاً یادآور حماسه‌های تاریخی یا مفهومی در عرصه اندیشه و سیاست نیست، بلکه به بخشی از زندگی روزمره مردم بدل شده است.
بیستمین جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت، مسئولیتی فراتر از برگزاری یک رویداد هنری بر عهده دارد. همزمانی این جشنواره با روزگاری که مقاومت از بازنمایی تاریخی به متن تجربه زیسته مردم راه یافته، بر اهمیت آن می‌افزاید. ازاین‌رو باید فرصتی برای تأمل در احوال امروز ایران و بازشناسی ابعاد انسانی، اجتماعی و فرهنگی مقاومت باشد.
پیام سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به بیستمین جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت

«ایرانم» «علیرضا قربانی» در رشت

تور کنسرت «ایرانم» علیرضا قربانی، ۲۷ تا ۲۹ آبان‌ماه در ورزشگاه شهدای رشت برگزار می‌شود. این اجراها با ظرفیت میزبانی بیش از ۶ هزار نفر، پذیرای علاقه‌مندان خواهد بود. قربانی امسال تور کنسرت «ایرانم» را با استقبال مخاطبان و تمدید اجراها در شهرهای تبریز، شیراز، اصفهان و ساری روی صحنه برده است. / **ایران**

«هوتن شکیبا» راوی یک آلبوم شد

آلبوم موسیقایی «رویای سایه‌ای تنها» به آهنگسازی نوید توسلی و با روایت و صدای هوتن شکیبا، بازیگر سینما و تئاتر، منتشر شد.
توسلی درباره این اثر نوشته است: «این داستان به لطف همدلی هوتن شکیبای عزیز و با صدای او به روایتی صوتی بدل شد تا در کنار موسیقی شنیده شود.» / **مهر**

«رابرت پتینسون» جیمز باند جدید؟

رابرت پتینسون، بازیگر فیلم‌های «بتمن»، «اودیسه» و «گرگ و میش»، به‌عنوان گزینه جدید ایفای نقش جیمز باند معرفی شده است. دنی ویلنوو، کارگردان فیلم بعدی این مجموعه، با اشاره به بازیگران حاضر در فهرست انتخاب این نقش گفت: «با استعدادهای خارق‌العاده‌ای احاطه شده بودیم، اما فقط یک ۰۰۷ می‌تواند وجود داشته باشد.» / **مهر**

نما

به احترام مردی که در رساندن قصه‌ای از شاهنامه به پرده سهم داشت

تماشای دوباره «آخرین داستان» با صدای لیلا حاتمی

گروه فرهنگی-نرگس عاشوری/ پایان قصه را از کودکی می‌دانیم: ضحاک از پا درمی‌آید، کاوه پیش‌بندش را بر نیزه می‌کند و فریدون بر تخت می‌نشیند. پس چرا باید دوباره به تماشای آن بنشینیم؟
شاید چون این بار قصه را کسی روایت می‌کند که صدایش برایمان آشناست. «آخرین داستان»، ساخته اشکان رهگذر، برداشتی آزاد از داستان ضحاک، کاوه و فریدون در شاهنامه است؛ با این تفاوت که شهرزاد، دختر جمشید، راوی داستان است. لیلا حاتمی با صدای خود به شهرزاد جان می‌بخشد و حامد بهداد در نقش ضحاک ظاهر می‌شود؛ همان فرمانروایی که با نیروی اهریمنی بر تخت نشسته و جمشید را کنار زده است. پرویز پرستویی نیز در نقش‌هایی دیگر در این فیلم حضور دارد. صداهای آشنا به شخصیت‌ها جان و وزن بیشتری می‌دهند و گاهی همین برای شنیدن دوباره قصه‌ای کهن کافی است. فریدون جوان، پیش از رویارویی با ضحاک، باید برترس‌های خود غلبه کند و کاوه آهنگر نیز مردم را در کنار خود دارد. اما یکی از پرتعلیق‌ترین لحظات فیلم، جایی است که شهرزاد به خوابگاه ضحاک قدم می‌گذارد. دوربین پشت سر او در راهروهای قصر حرکت می‌کند و با اینکه پایان قصه را می‌دانیم، تماشاگر همقدم با شهرزاد نفس در سینه حبس می‌کند. منتقدان نیز این صحنه را نمونه‌ای از فضاسازی و حرکت موفق دوربین دانسته‌اند. «آخرین داستان» در جشنواره‌ای در آمریکا جایزه بهترین انیمیشن بلند را نیز دریافت کرده است. البته فضای سنگین و درگیری‌های فیلم نشان می‌دهد که نباید آن را انیمیشنی صرفاً برای مخاطب کودک دانست. سه‌شنبه ۲۶ آبان، نام «آخرین داستان» بار دیگر در خبرها آمد؛ این بار در پی درگذشت علیرضا رهگذر. تهیه‌کننده اجرایی این فیلم و «ژولیت و شاه» بر اثر ایست قلبی درگذشت. او از آغاز شکل‌گیری استودیو هورخش در کنار برادرانش بود، مدیریت بخش فناوری اطلاعات را بر عهده داشت و در زمینه پخش بین‌المللی نیز مشاوره می‌داد. بخش مهمی از عمر خود را صرف ساخت «آخرین داستان» کرد. پیشنهاد تماشای امروز ما، به یاد و احترام علیرضا رهگذر است؛ ادای دینی کوچک به مردی که در رساندن این روایت شاهنامه‌ای به پرده سینما سهم داشت. «آخرین داستان» را می‌توان در یکی از پلتفرم‌های نمایش آنلاین تماشا کرد. تیتراژ پایانی فیلم‌ها پر از نام‌هایی است که معمولاً کمتر کسی تا پایان خواندن‌شان مکث می‌کند. این بار، بمانیم.

جواد خواجوی بازیگر نمایش «کمدی بدنام» از رویای خندانden مخاطبان امروز می‌گوید

صحنه هنوز پناهگاه رویاهاست

گروه فرهنگی- حامد قریب/ «کمدی بدنام» با نگاهی به تاریخ تئاتر لاله‌زار و نمایش‌های عامه‌پسند ایرانی، مخاطب را به دورانی می‌برد که سالن‌های نمایش از مهم‌ترین مقاصد مردم برای سرگرمی بودند؛ روزگاری که تئاتر و سینما دنیایی متفاوت و تا حدی دست‌نیافتنی داشتند. امروز اما در شرایطی که سرگرمی با چند حرکت انگشت در تلفن همراه در دسترس است و شبکه‌های اجتماعی فاصله هنرمند و مخاطب را به حداقل رسانده‌اند، تئاتر با چالش‌های تازه‌ای برای حفظ جایگاه خود روبه‌روست.
جواد خواجوی، بازیگر این نمایش، معتقد است تئاتر همچنان می‌تواند معجزه کند، اما شرایط مخاطب امروز با گذشته تفاوت زیادی دارد. او با اشاره به حجم تصاویر و اطلاعاتی که روزانه از طریق فضای مجازی به ذهن مخاطبان وارد می‌شود، می‌گوید: «مخاطب امروز مغزش پر از تصویر و اطلاعاتی است که بخش زیادی از آنها شاید اصلاً به دردش نخورد؛ از ویدیوهایی که هر روز در اکسپلور می‌بیند تا زمانی که در دنیای دیجیتال می‌گذرانند. در چنین شرایطی، هم تئاتر دیدن و هم تئاتر کار کردن اتفاق ویژه‌ای است و باید از مخاطبی که هنوز برای تماشای یک اجرای زنده وقت می‌گذارد، قدردانی کرد.»
خواجوی برای توضیح تفاوت گذشته و امروز به خاطراتی اشاره می‌کند که شاید برای نسل جدید چندان قابل تصور نباشد: «یک زمانی آدم‌ها پوستر کسانی را که دوست داشتند به دیوار خانه‌شان می‌زدند. عکس آدم‌های معروف در مجله‌ها منتشر می‌شد و تئاتر و سینما برای مردم دنیایی رویایی‌تر داشت. اما امروز با یک چرخ کوچک در فضای مجازی می‌توان به صفحه شخصی افراد دسترسی داشت و حتی مستقیم با آنها صحبت کرد. البته این تغییرات به معنای پایان جذابیت تئاتر نیست و هنوز هم می‌توان از این هنر برای رسیدن به حال بهتر و یاد گرفتن استفاده کرد.»
خواجوی که بخش قابل توجهی از شهرت خود را از فضای مجازی به دست آورده و اکنون نزدیک به چهار میلیون دنبال‌کننده دارد، تأکید می‌کند این مسیر علاقه‌اش به تئاتر را از بین نبرده است. او از ابتدا به تئاتر، سینما و موسیقی علاقه داشته، اما دشواری ورود به فضای حرفه‌ای هنر باعث شده فضای مجازی فرصتی برای معرفی او به مخاطبان فراهم کند.
او درباره تفاوت این دو جهان می‌گوید: «از نظر مالی، زمانی که صرف می‌کنم و میزان شهرتی که به دست می‌آورم، فضای مجازی برای من قابل مقایسه با تئاتر نیست؛ چون بازدهی بسیار بیشتری دارد. اما من جایی را که در آن متولد شده‌ام، خیلی دوست دارم. صحنه تئاتر، بدون هیچ اغراقی، تنها جایی است که در آن همه‌چیز را فراموش می‌کنم و فقط به همان لحظه و اجرا فکر می‌کنم. این روزها حال خوبی ندارم، اما آن دو ساعتی که به سالن می‌آیم و اجرا می‌کنم، بهترین لحظات زندگی من است.»
با این حال، خواجوی نمی‌تواند از تفاوت فاحش اقتصاد تئاتر و فضای مجازی چشم‌پوشی کند. به گفته او، دستمزد شش ماه تمرین و دو ماه اجرای یک نمایش تقریباً با درآمد یک پست تبلیغاتی در فضای مجازی برابری می‌کند؛ پستی که نهایتاً یک ساعت از وقت او را می‌گیرد. این مقایسه، تصویری از دشواری‌های اقتصادی فعالیت در تئاتر و فاصله میان ارزش هنری یک اثر و بازده مالی آن ارائه می‌دهد.
اما شاید دشوارترین بخش اجرای یک نمایش کمدی در شرایط امروز، خنداندن مردمی باشد که خود با انبوهی از نگرانی‌ها و مشکلات دست‌وپنجه نرم می‌کنند. خواجوی در این باره می‌گوید: «قطعاً خنداندن مردم این روزها بسیار سخت‌تر شده است. بعضی شب‌ها احساس می‌کنم تماشاگران دوست دارند بخندند، اما نمی‌توانند. کیفیت خنده آدم‌ها پایین آمده و خیلی‌ها دیگر از ته دل نمی‌خندند. حوصله مردم هم کمتر شده است. خود من هم شاید بعضی شب‌ها حالم خوب نباشد، اما تئاتر قطعاً معجزه‌گر و حال‌خوب‌کن است.»
این نگاه، بحث مسئولیت هنرمند کمدی را نیز پیش می‌کشد. آیا در روزگاری که شرایط برخی افراد چندان مناسب نیست، خنداندن آنها صرفاً سرگرمی است یا هنرمند باید درباره محتوایی که برای خنداندن انتخاب می‌کند نیز حساس باشد؟ خواجوی در پاسخ می‌گوید: «اینکه با چه چیزی و به چه چیزی می‌خندیم، خیلی مهم است. خندیدن جرم نیست و کار بدی هم محسوب نمی‌شود. قطعاً ما مردم را نمی‌خندانیم که مشکلاتشان را فراموش کنند؛ می‌خندانیم تا برای لحظه‌ای آرامش بگیرند و بتوانند با حال بهتری برای زندگی‌شان تصمیم بگیرند.»
خواجوی با اشاره به دشواری جذب مخاطب و تشکیل گروه‌های نمایشی می‌گوید: «واقعاً هرکسی که امروز در تئاتر کار می‌کند، برای تئاتر هزینه می‌کند و هنوز چراغ این هنر را روشن نگه داشته، قابل ستایش است. شرایط سختی داریم؛ هم برای جذب مخاطب و هم برای جمع کردن یک گروه و به صحنه بردن نمایش. شاید امروز خرید بلیت تئاتر در سبد خرید خانواده‌ها آخرین اولویت باشد. شخصاً دوست دارم نمایشم را برای کسانی اجرا کنم که توانایی خرید بلیت ندارند، اما این موضوع فعلاً فقط یک رویاست؛ چون در این شرایط نه زندگی خودم می‌چرخد، نه زندگی تهیه‌کننده و نه اعضای گروه.»
با این همه، چراغ سالن‌ها همچنان روشن است و بازیگران روی صحنه می‌روند؛ به امید آنکه بتوانند، حتی برای دقایقی، حال مخاطبان را بهتر کنند.

قلم زرین

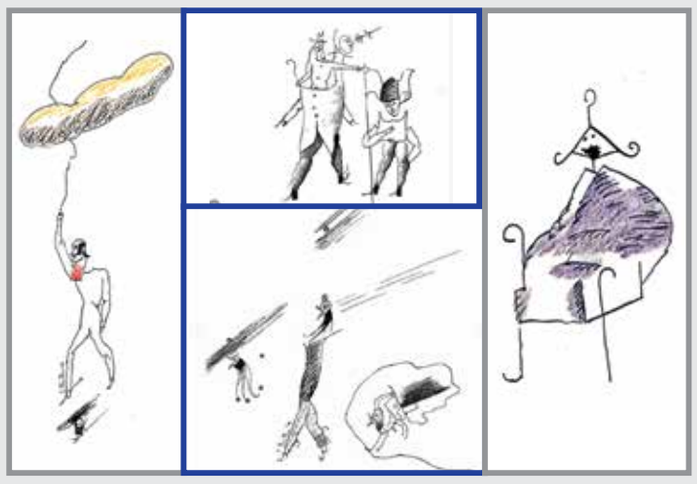
«دادنامه» در جست‌وجوی رمان‌های برتر ایرانی

جایزه ادبی دادنامه

نخستین دوره جایزه ادبی «دادنامه» با هدف حمایت از نویسندگان ایرانی و گسترش فرهنگ مطالعه رمان، به آثار منتشرشده در سال ۱۴۰۴ اختصاص دارد.
در این دوره، پنج اثر برگزیده خواهند شد و نویسندگان آنها علاوه بر دریافت تندیس «دادنامه» و لوح تقدیر، در مجموع ۱۴۰ میلیون تومان جایزه نقدی دریافت می‌کنند.
جایزه ادبی «دادنامه» رویدادی مستقل در حوزه فرهنگ و ادبیات است؛ زیر نظر مؤسسه چاپ و نشر دادنامه و با مشارکت بخش خصوصی، به مدیریت دکتر عزیز سام خانیانی و دبیری علمی احمد پوری و اسدالله امرایی برگزار می‌شود. معرفی رمان‌های شاخص، حمایت از نویسندگان و نزدیک‌تر کردن ارتباط میان خالقان آثار و مخاطبان، از اهداف این جایزه است.
برگزارکنندگان «دادنامه» بر اهمیت حضور و فعالیت نهادهای مستقل فرهنگی در رشد ادبیات تأکید دارند و حمایت از ارزش‌های ادبی و فرهنگی آثار را از انگیزه‌های اصلی برگزاری این رویداد می‌دانند.
در نخستین دوره جایزه، فقط رمان‌هایی داوری می‌شوند که در سال ۱۴۰۴ منتشر شده باشند. ارزیابی آثار را جمعی از صاحب‌نظران داستان‌نویسی ایران برعهده خواهند داشت و آثار نویسندگان جوان و پیشکسوت با معیارهایی یکسان بررسی می‌شوند.
توجه به استعدادهای جوان و فراهم کردن فرصتی برای دیده شدن آثار آنها نیز از دیگر اهداف جایزه «دادنامه» است. در همین زمینه، شورای سیاست‌گذاری این رویداد، متشکل از دکتر فردین شورج، رضوان ابوترابی و یاسین نمکچیان، برنامه‌هایی برای معرفی نویسندگان جوان در نظر گرفته است.
نویسندگان و ناشران می‌توانند سه نسخه از هر رمان را حداکثر تا ۳۰ آذرماه به دبیرخانه جایزه ارسال کنند.
در مراسم پایانی، پنج اثر برگزیده معرفی می‌شوند و جوایز نقدی آنها به این ترتیب خواهد بود:
۱. رتبه نخست: ۵۰ میلیون تومان ۲. رتبه دوم: ۳۰ میلیون تومان ۳. رتبه سوم: ۲۵ میلیون تومان ۴. رتبه چهارم: ۲۰ میلیون تومان ۵. رتبه پنجم: ۱۵ میلیون تومان
به نویسندگان هر پنج اثر برگزیده، تندیس «دادنامه» و لوح تقدیر نیز اهدا خواهد شد.

گالری‌گردی

«یک مجموعه» تماشای جهان اردشیر محصص

گروه فرهنگی- سعیده احسانی راد/ اگر در این روزهای پرمشغله به دنبال فرصتی برای فاصله گرفتن از روزمرگی و مواجهه با هنری اصیل و تأمل‌برانگیز هستید، نمایشگاه «یک مجموعه» می‌تواند پیشنهاد مناسبی باشد. این نمایشگاه در گالری او فرصتی است برای تماشای ۱۶ اثر از اردشیر محصص؛ هنرمندی که با چند خط ساده، تاریخ معاصر ایران را روایت می‌کرد. این مجموعه که به دهه ۵۰ شمسی تعلق دارد، برای اولین بار در معرض دید عموم قرار گرفته است؛ فرصتی ارزشمند برای مواجهه مستقیم با بخشی از جهان تصویری و نگاه منحصربه‌فرد او. محصص استاد بیان مفاهیم بزرگ با کمترین خطوط بود. تماشای اصل این طراحی‌ها تجربه‌ای متفاوت از دیدن آنها در کتاب‌ها و فضای مجازی است، چراکه در مواجهه با اثر اصلی، می‌توان ضرباهنگ قلم، ظرافت خطوط و نبض زنده کار هنرمند را از نزدیک دریافت کرد.
آثار محصص چیزی فراتر از طراحی‌هایی ساده‌اند؛ آنها اسنادی زنده و طنازانه از تحولات اجتماعی و سیاسی جامعه ما هستند. تماشای این آثار، دریچه‌ای تازه به چگونگی ثبت و روایت وقایع از طریق هنر می‌گشاید.
در این آثار، عصاره تفکر طراحی محصص را می‌توان در خطوطی دید که نه برای تزئین، بلکه برای تشریح به کار گرفته شده‌اند. طراحی‌های او بازتاب‌دهنده نگاهی گزنده و در عین حال تأمل‌برانگیز به وضعیت انسان‌اند؛ فیگورهایی که گاه در تقلای بقا و گاه در چرخه‌ای پوچ و بی‌پایان از کنش‌های تکرارشونده گرفتار شده‌اند. سادگی فرمی این آثار، پوششی بر پیچیدگی‌های روان‌شناختی و اجتماعی آنهاست؛ پیچیدگی‌هایی که در این نمایشگاه فرصت مواجهه مستقیم با آنها فراهم شده است.
این نمایشگاه را می‌توان کلاسی برای علاقه‌مندان به روایتگری تصویری دانست؛ تجربه‌ای که نشان می‌دهد چگونه چند خط و یک طراحی می‌توانند به اندازه یک روایت مفصل، حامل معنا و بیانگر واقعیت‌های اجتماعی باشند.
نمایشگاه «یک مجموعه» تا ۲۹ آبان‌ماه دایر است و با توجه به فرصت کوتاه باقی‌مانده، پیشنهاد می‌شود تماشای آن را در برنامه خود قرار دهید.
علاقه‌مندان برای دیدن آثار اردشیر محصص می‌توانند به گالری او، واقع در خیابان کریمخان، خیابان خردمند شمالی، کوچه اعرابی سوم، پلاک ۵، طبقه زیرهمکف مراجعه کنند.
ساعات بازدید: ۱۴ تا ۱۹ و روزهای جمعه ۱۶ تا ۲۰.
گالری روزهای شنبه و یکشنبه تعطیل است.

نُت‌آخر

پیوند شعر مولانا با ردیف موسیقی ایرانی

گروه فرهنگی - ندا سیجانی / اشعار مولانا از دیرباز جایگاه ویژه‌ای در موسیقی ایرانی داشته و خوانندگان بسیاری با بهره‌گیری از سروده‌های این شاعر و عارف بزرگ، آثاری ماندگار خلق کرده‌اند؛ آثاری که با صدای هنرمندانی چون غلامحسین بنان، محمدرضا شجریان، شهرام ناظری، علیرضا قربانی و همایون شجریان به گوش مخاطبان رسیده‌اند. با این حال، ظرفیت موسیقایی اشعار مولانا تنها به آثار خوانندگان محدود نمانده و همواره مورد توجه آهنگسازان و نوازندگان موسیقی ایرانی نیز بوده است.
در همین راستا، آلبوم «هفت مثنوی» به روایت سیدعبدالمجید کیانی و آهنگسازی مرتضی غزنوی، به‌تازگی منتشر شده است؛ اثری در سبک کلاسیک موسیقی ایرانی که با محوریت اشعار مولانا و در چارچوب موسیقی دستگاهی شکل گرفته است. این مجموعه شامل هفت قطعه با عنوان‌های «معرفی»، «ابوعطا»، «چهارگاه»، «شور»، «افشاری»، «ماهور» و «بیات اصفهان» است.
آلبوم «هفت مثنوی» قرار است پنجشنبه ۲۸ آبان‌ماه ۱۴۰۵ در فرهنگسرای ارسباران رونمایی شود؛ اثری که می‌توان آن را تلاشی برای بازخوانی و عرضه بخشی از میراث ادبی و موسیقایی ایران دانست.
به گفته مرتضی غزنوی، سیدعبدالمجید کیانی در توضیح قالب شعری مثنوی، تعریف و جایگاه آن و همچنین اهمیت این قالب در موسیقی دستگاهی، مباحث مفصلی را مطرح کرده است. از نگاه کیانی، مثنوی‌های اول تا پنجم، از مثنوی شور تا مثنوی ماهور، برای اجرای موسیقی انتخاب شده‌اند؛ در حالی که مثنوی‌های ششم و هفتم به روایت داستان عاشق شدن پادشاه بر کنیزک اختصاص دارند.
سیدعبدالمجید کیانی هندی، مدرس موسیقی ایرانی و نوازنده سنتور، از چهره‌های شناخته‌شده و تأثیرگذار این عرصه است.
او از شاگردان داریوش صفوت و نورعلی خان برومند بوده و در طول سال‌های فعالیت خود، بیش از ۱۲۰ پژوهش در زمینه موسیقی انجام داده و ۲۲ کنسرت پژوهشی و تحقیقی برگزار کرده است. کیانی همچنین از مدافعان جدی ردیف دستگاهی موسیقی ایران به شمار می‌رود و همواره بر ضرورت حفظ، شناخت و پاسداشت این میراث موسیقایی تأکید داشته است.